

Öğretmen Adaylarının Sınıf, Sınıfta Öğretmen ve Sınıfta Öğrenci Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları*

Rezzan UÇAR** ve Asiye PARLAK RAKAP***

Öz: Bu çalışmada öğretmen adaylarının "sınıf", "sınıfta öğretmen" ve "sınıfta öğrenci" kavramlarına yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Çalışma 2017-2018 eğitim öğretim yılı güz döneminde, Doğu Anadolu Bölgesindeki bir büyükşehirde yer alan bir üniversitenin eğitim fakültesinde öğrenim gören farklı bilim dallarından 259 öğretmen adayının katılımıyla yapılmıştır. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerle çalışma yürütülmüştür. Araştırmanın verileri “sınıf ..... gibidir, çünkü .....”; "sınıfta öğretmen ..... gibidir, çünkü .....” ve “sınıfta öğrenci ..... gibidir, çünkü .....” ifadelerini içeren bir form aracılığı ile toplanmıştır. Yapılan içerik analizi sonucunda öğretmen adaylarının birinci kavrama yönelik belirledikleri metaforlarla ilgili temalar; sevgi şefkat yuvası olarak sınıf, üretim yeri olarak sınıf, bilgi ortamı olarak sınıf, farklılıkları barındıran ortam olarak sınıf; ikinci kavrama yönelik belirledikleri metaforlarla ilgili temalar; aile bireyi olarak öğretmen, şekillendiren öğretmen, öncü öğretmen ve üreten öğretmen; son kavrama yönelik belirledikleri metaforlarla ilgili temalar ise üreten/gelişen bir varlık olarak öğrenci, öğrenen bir varlık olarak öğrenci, aile bireyi olarak öğrenci, şekillenebilen bir varlık olarak öğrenci, korunmaya ihtiyacı olan bir varlık olarak öğrenci, farklılıkları barındıran bir varlık olarak öğrenci şeklinde belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf, sınıfta öğretmen, sınıfta öğrenci, metafor.

Metaphorical Perceptions of Pre-service Teachers on Class, Teacher at the Class and Student at the Class Concepts

*Bu çalışma 18-22 Nisan 2018 tarihleri arasında Antalya’da düzenlenen 27. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

**Dr. Öğretim Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü. ucarrezzan@gmail.com, <http://orcid.org/0000-0003-4526-2517>.

***Dr. Öğretim Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü. asiye.parlak@gmail.com, <http://orcid.org/0000-0001-8315-8628>

Abstract: The aim of this study is to determine and compare pre-service teachers' perceptions of "classroom", "teacher in classroom" and "student in classroom" by means of metaphors. To reach this aim, pre-service teachers were asked to complete the statements of “class is like a ....., because.....”, teacher in the class is like a ....., because.....” and “student in the class is like a ....., because .....””. The study was carried out with 259 pre-service teachers studying at different majors in an education faculty of a university located in a metropolitan city in Eastern Anatolia during the fall semester of 2017-2018 academic year. To specify the participants, criteria sampling technique which is one of the purposive sampling methods, was used. In line with this, the study was conducted on junior and senior pre-service teachers. The answers given by pre-service teachers constituted basic data source of the study. As a result of preliminary content analysis, metaphors that teacher candidates pointed out to the first concept which was “class” were explained in four themes; to the second concept which was “teacher in the class” were explained in also four themes; to the last concept which was “student in the class” were explained in six themes. The themes about first concept were classroom as love and compassion slot, classroom as a place of production, classroom as an information environment and classroom as the environment for differences. The themes about second concept were teacher as a family member, shaping teacher, leading teacher and producing teacher categories. Finally, the themes about last concept were student as a producing/developing entity, student as a learner, student as a family member, student as a formable entity, student as an asset in need of protection, student as an entity with differences. Although being in line with related literature, results were also pointed out some important suggestions.

Key Words: Classroom, teacher in the classroom, student in the classroom, metaphor.

Giriş

Eğitim sisteminin en küçük birimi olan sınıf, içinde birçok karakteri barındıran bir ortamdır. Öğretmen ve öğrenciler sınıfta bir araya gelerek etkileşim halinde eğitim öğretim sürecini yürütmektedirler. Öğrenciler zamanlarının büyük kısmını sınıfta geçirmekte, sınıfta yaşadıkları deneyimler tüm öğrenim yaşantılarını etkileyebilmektedir.

Sınıf; sözlük anlamı olarak, ders yapılan yer, dersane, derslik (Türk Dil Kurumu, 2018) olarak tanımlanmaktadır. Eğitim yaklaşımları ise sınıf kavramını farklı şekillerde ele almaktadır. Geleneksel eğitim yaklaşımına göre sınıf, öğrencilerin toplandığı, bilginin

aktarıldığı, davranışların geliştirildiği okul birimi olarak ele alınırken çağdaş yaklaşımlardan biri olan bilişsel yaklaşımda öğrencinin bilgi edinme sürecinin yönetildiği ve bilgiyi işleme süreçlerinin kazandırıldığı yerler olarak tanımlanmaktadır. Yapılandırıcı yaklaşıma göre ise öğrenme sadece sınıfta gerçekleşmemekte sınıf dışında da öğrenme söz konusu olabilmektedir dolayısı ile sınıf kavramı yerine öğrenme ortamı kavramı (Güneş, 2014) kullanılabilir. Sınıf kavramı farklı şekillerde ele alınsa da değişmez olan sınıf eğitim için vardır ve öğrencilerin ortak yaşama alanıdır (Uğurlu, 2016).

Sınıflarda eğitim öğretim faaliyetlerinin aktif ve etkili bir şekilde gerçekleşmesinde öğretmenlere önemli roller düşmektedir. Öğretmen; öğrenme öğretme sürecinin temel ögesi olarak öğrenciyle devamlı etkileşim halinde bulunma, eğitim programını uygulama, eğitim ortamında istedik davranışları kazandırma, öğretimi yönetme, öğretimin ve öğrencinin değerlendirmesini yapma öğretmenin sorumluluğundadır (Kılıç & Saruhan, 2005; Oktay, 2016). Öğrenciyi merkeze alan çağdaş eğitim anlayışı ile öğretmen sadece öğreten kişi olmaktan çıkmış öğrenmeyi sağlayan, sınıfta öğretim sürecini yöneten ve yönlendiren kişi konumuna girmiştir (Şentürk & Oral, 2008). Bu bağlamda eğitimin odak noktasını öğrenenler oluşturmakta, öğrenciye yüklenen anlamlar da gün geçtikçe değişmektedir. Kavramlara yüklenen anlamlar değiştikçe kavrama ilişkin bakış açısı, tanımlar da değişebilmektedir. Kişilerin kavramlara yönelik bakış açılarını ortaya çıkarmak amacıyla o kavrama ilişkin zihinlerinde oluşturdukları şemalar, imgeler kullanılabilir. Zihinsel imgeleri açığa çıkarmak için ise metafor analizleri yapılmaktadır (Polat, Apak & Akdağ, 2013).

Metafor sözcüğü Yunanca "metapherian" sözcüğünden türemiştir. Meta "aralarında" pherian ise "taşımak" anlamına gelmektedir. Bu nedenle İngilizce'deki metafor kelimesi "transfer" anlamına gelmektedir. Metafor; güçlü bir ifade aracı bir konuşma figürü olmanın yanı sıra insan fikirlerinin temel taşıyıcısı, önemli bir biliş ve iletişim aracı (Nikitina & Furuoka, 2008) olarak tanımlanmaktadır.

Metaforlar felsefe, dilbilim, edebiyat, sosyoloji, psikoloji, iletişim, hukuk, siyaset, sanat, mimari, işletme, yönetim bilimi ve eğitim gibi birçok alanda kullanılmaktadır (Akyol, 2017). Metaforlar insanın doğayı ve çevresini anlamasına, anlamsız gibi görünen nesnel gerçeklikten belirli yorumlar yoluyla anlamlar çıkarmasına, yaşantı ve deneyime anlam kazandırmasına olanak sağlamakta (Yıldırım & Şimşek, 2008) insan yaşamında gündelik dili süslemekten daha fazlasını içermektedir (Saban, 2004). Eğitim uygulamalarında da mevcut durumunu anlama ve araştırma çalışmalarında bir araç olarak metaforlardan

yararlanılmaktadır (Balcı, 1999). Kullanılan metaforlar bireyin düşünce şeklini oluşturmanın yanı sıra bireyin özel bir durumda ne gördüğünü, bir olayı yorumlama şeklini, olası çözüm yollarını ve ne şekilde davranacağını belirlemektedir (Akyol, 2017).

Bilgi toplumunu oluşturmada eğitimde kalite bilinci ve felsefesine sahip bireyleri ve örgütleri hazırlamada eğitim kurumlarına ve bu kurumlarda çalışanlara önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir. Öncelikle mesleğini ve öğrencilerini seven, başarıya odaklanan, öğrenci merkezli eğitime tüm etkinliklerde yer veren öğretmenlerin yetiştirilmesi (Can, 2013) kadar öğretmenlik mesleğini seçmiş öğretmen adaylarının mesleği nitelikli bir şekilde yerine getirmelerinde eğitim öğretim sürecinde yer alan kavramlara yönelik algıları da önem kazanmaktadır. Bu bağlamda üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıf, sınıfta öğretmen ve sınıfta öğrenci kavramlarına yönelik algılarının belirlenmesinin eğitim öğretim sürecine yönelik bakış açılarını ortaya çıkarmada önemli etkisi olacağı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte alan yazında öğretmen adaylarının öğretmen (Kıral, 2015; Şaban, Koçbeker & Saban, 2006; Yılmaz, Göçen & Yılmaz, 2013), öğretmenlik (Kalyoncu, 2012), öğretmen ve sanatçı (Yalçın-Wells, 2015), öğretmenlik mesleği (Koç, 2014), üniversite hocası (Tortop, 2013), eğitim programı (Özdemir, 2012), okur yazarlık ve okur yazarlık eğitimi (Shaw & Mahlios, 2011), öğrenme ve öğretme (Casebeer, 2015), öğretmen eğitimcisi (Bahar-Güner, Tunca, Alkın-Şahin & Oğuz, 2015) kavramlarına ilişkin metaforik algılarının belirlenmesine yönelik çalışmalara rastlanmıştır ancak sınıf, sınıfta öğretmen, sınıfta öğrenci kavramlarını bütün olarak inceleyen bir çalışmaya rastlanılmadığından bu çalışmanın bu yönüyle alan yazına katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle bu çalışmada öğretmen adaylarının "sınıf", "sınıfta öğretmen" ve "sınıfta öğrenci" kavramlarına yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, Resim Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adayları sınıf, sınıfta öğretmen ve sınıfta öğrenci kavramlarına ilişkin hangi metaforları geliştirmektedirler?
2. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, Resim Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim

görmekte olan öğretmen adaylarının sınıf, sınıfta öğretmen ve sınıfta öğrenci kavramlarına ilişkin ürettikleri metaforlar hangi kavramsal kategoriler altında toplanmıştır?

3. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, Resim Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının geliştirdikleri metaforlar öğrenim gördükleri bölümler açısından nasıl farklılaşmaktadır?

Yöntem

Çalışmada, var olan durumun olduğu gibi ortaya konulması amaçlandığından tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma 2017-2018 eğitim öğretim yılı güz döneminde, Doğu Anadolu Bölgesindeki bir büyükşehirde yer alan bir üniversitenin eğitim fakültesinde öğrenim gören farklı bilim dallarından 259 öğretmen adayının gönüllü katılımıyla yapılmıştır. Veriler 2020 yılı öncesinde toplandığı için etik kurul izni alınmamıştır. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerle çalışma yürütülmüştür. Bu öğrencilerin eğitim ve öğretmenliğe yönelik temel kavramların farkında oldukları ve pedagojik formasyon ile ilgili çeşitli dersleri almış olmalarından dolayı çalışmanın amacına yönelik güvenilir ve geçerli bilgi verecekleri varsayılmıştır.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Kişisel Bilgiler

Değişken	Düzyey	n	%
Cinsiyet	Kadın	167	64,5
	Erkek	92	35,5
Program	Okulöncesi Öğretmenliği	79	29,4
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	57	21,8
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	58	23,4
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği (BÖTE)	32	12,9
	Resim Öğretmenliği	33	12,5
Toplam		259	100,0

Tablo 1'de görüldüğü üzere katılımcıların 167'si (%64,5) kadın, 92'si (%35,5) erkektir. Çalışmaya Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümünden 32, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bölümünden 57, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümünden 79, Resim Öğretmenliği Bölümünden 33 ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümünden 58 olmak üzere toplam 259 öğretmen adayı gönüllü olarak katılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Öğretmen adaylarının "sınıf", "sınıfta öğretmen" ve "sınıfta öğrenci" kavramlarına ilişkin metaforik algılarının belirlenebilmesi için üç adet açık uçlu sorudan oluşan form kullanılmıştır. Öğretmen adaylarından, formda yer alan “sınıf ..... gibidir, çünkü .....”; "sınıfta öğretmen ..... gibidir, çünkü .....” ve “sınıfta öğrenci ..... gibidir, çünkü .....” ifadelerini tamamlamaları istenmiştir. Katılımcılardan cümle tamamlarken açıklama yapmalarının istenmesinin nedeni, kullanılan metaforun tek başına betimleme yapmak için çoğunlukla yeterli olmaması, üretilen metaforların ne amaçla üretildiğinin bilinmesi ve yapılan benzetmeler için geçerli bir sebep üretmelerinin istenmesidir. Öğretmen adaylarının vermiş olduğu cevaplar çalışmanın temel veri kaynağını oluşturmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmanın verilerinin çözümlenmesinde nitel ve nicel veri analiz yöntemleri kullanılmıştır. Nitel verilerin çözümlenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi olayların, mekânların stillerin, imajların, anlamların ve nüansların anahtar kelime olarak yer aldığı iç görüyü yansıtmaktadır. Süreç; verilerin kodlanmasını ve kategorilerin oluşturulmasını kapsamaktadır (Merriam, 2013). Bu doğrultuda öğretmen adaylarının ürettikleri metaforların listesi yapılarak her metafor kodlanmıştır. Kodlar bir araya getirilerek ortak özellikleri dikkate alınarak temalar oluşturulmuştur. Veri analizinde geçerlik ve güvenilirliği sağlamak amacıyla katılımcıların kendi ifadelerine doğrudan yer verilmiş ve üretilen metaforların tamamına bulgular kısmında yer verilerek gerekli açıklamalar yapılmıştır. Araştırmanın güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman’ın (2016) önerdiği uyuşum yüzdesi kullanılmıştır. Buna göre; $Güvenirlik = \frac{(Görüş Birliği)}{(Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)}$ şeklindedir. Bu formül kullanılırken araştırmacıların, sınıf, sınıfta öğretmen ve sınıfta öğrenci ifadeleri için aynı kodu kullandıkları durumlar görüş birliği, farklı kodu kullandıkları durumlar ise görüş ayrılığı olarak kabul edilmiştir. Daha sonra, araştırmacıların yaptığı kodlamalar karşılaştırılmıştır. Yapılan hesaplamalar sonucunda araştırmada sınıf için uyuşum yüzdesi 97% olarak, sınıfta öğretmen için, 99% ve sınıfta öğrenci için 98% olarak hesaplanmıştır. Bu işlem sonucunda elde edilen uyuşum yüzdesinin %70’in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles & Huberman, 2016).

Öğretmen adaylarının geliştirdikleri metaforların öğrenim görmekte oldukları bölümler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek için belirlenen kavramsal

kategoriler istatistik paket programına aktarılmıştır. Verilerin kategorik olması nedeniyle parametrik olmayan tekniklerden ki kare testi kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmada öğretmen adayları sınıf kavramına ilişkin 221 metafor üretmişlerdir. Elde edilen metaforlar Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Sınıf Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforlar

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Ağaç	1	Dünya	3	Laboratuvar	3
Aile	20	Eğlence ortamı	1	Lunapark	1
Aile evi	1	Ekip biçmek	1	Manav	2
Aile ortamı	7	Etkinlik ve oyun alanı	1	Masal evi	1
Akvaryum	1	Ev	33	Meclis	1
Alışveriş merkezi	1	Evimiz	1	Medrese	1
Ana kucağı	1	Ev ortamı	5	Mescit	1
Anne karnı	1	Evim içindeki küçük dünya	1	Meyve ağacı	1
Arazi	1	Evin bir odası	1	Meyve bahçesi	1
Arı kovanı	1	Evin odaları	1	Meyve salatası	2
Arkadaşlık	1	Fabrika	3	Mutfak	1
Arkadaş ortamı	1	Film sahnesi	1	Mutlu olduğum yer	1
Aşure	1	Futbol takımı	1	Müthiş beyinler	1
Atölye	2	Futbol sahası	3	Öğrenci evi	1
Bahar	1	Gökkuşağı	1	Öğrenme merkezi	1
Bahçe	13	Gökyüzü	1	Öğrenme öğretme dünyası	1
Baraj gölü	1	Gözlemevi	1	Öğrenmenin bel kemiği	1
Beyaz bir çizgisiz kağıt	2	Gül	1	Öğretmenin yuvası	1
Bilgisayar	1	Güzel bir hikaye	1	Pazar yeri	1
Bilgi dolu oyun bahçesi	1	Hastane	1	Rehber	1
Bilgi merkezi	1	Hayat	1	Renkler	2
Bilgi yuvası	1	Hayat ortamı	1	Sanat ve kültür merkezi	1
Bilim dünyası	1	Hayat serüveninin başlangıcı	1	Saray	1
Bilim yuvası	1	Hayata hazırlık	2	Sera	1
Bitki	1	Hayatın kendisi	2	Sürü	1
Bostan	1	Hayatın provası	1	Şehirler	1
Bülbül yuvası	1	Hayatın yeniden başlaması	1	Tarla	2
Cami	1	Hayvanat bahçesi	1	Toplu yaşam ortamı	1
Campella'nın Güneş Ülkesi	1	İkinci ev	2	Ülke	1
Çatı	2	İkinci yuva	1	Yaşamdan bir parça	1
Çiçek	2	İş yeri	1	Yaşamın hazırlığı	1
Çiçek bahçesi	7	Kamp	1	Yaşamın kendisi	1
Çiçek dolu kavanoz	2	Kardeş grubu	1	Yaşamın minyatürü	1
Çocuğun evi	1	Kıraathane	1	Yeni ufuklar	1
Deney laboratuvarı	1	Kitap	1	Yeni ve karışık bir aile	1
Deneyim	1	Koyun otlatma yeri	1	Yuva	7
Devlet	1	Kuklalarla dolu bir koli	1	Uçsuz bir deniz	1
Doğa	1	Kurallı cümle	1	Uzay	1
Toplam Metafor Sayısı					221

Tablo 2'de görüldüğü üzere sınıf kavramını öğretmen adayları en çok ev (33), aile (20), bahçe (13), aile ortamı (7), çiçek bahçesi (7) ve yuva (7) ile özdeşleştirmişlerdir. Elde edilen metaforlar dört kavramsal kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler; sevgi, şefkat yuvası olarak

sınıf, üretim yeri olarak sınıf, bilgi ortamı olarak sınıf, farklılıkları barındıran ortam olarak sınıf kategorileridir. Bu kategoriler Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Sınıf Kavramına İlişkin Kavramsal Kategoriler, Üretilen Metafor ve Kişi Sayısı

Kavramsal Kategori	f	%	Üretilen Metafor
Sevgi, şefkat yuvası olarak sınıf	97	44	Aile (20), aile evi (1), aile ortamı (7), ana kucacı (1), anne karnı (1), arkadaşlık (1), arkadaş ortamı (1), bülbül yuvası (1), çatı (2), çocuğun evi (1), ev (33), evimiz (1), ev ortamı (5), evim içindeki küçük dünya (1), evin bir odası (1), evin odaları (1), futbol takımı (1), güzel bir hikaye (1), ikinci ev (2), ikinci yuva (1), kardeş grubu (1), masal evi (1), mutlu olduğum yer (1), oda (1), öğretmenin yuvası (1), saray (1), yeni ve karışık bir aile (1), yuva (7).
Üretim yeri olarak sınıf	41	19	Ağaç (1), arazi (1), arı kovanı (1), atölye (2), bahar (1), bahçe (11), baraj gölü (1), bitki (1), bostan (1), çiçek (2), çiçek bahçesi (7), doğa (1), ekip biçmek (1), fabrika (3), gül (1), iş yeri (1), koyun otlatma yeri (1), meyve bahçesi (1), mutfak (1), tarla (2).
Bilgi ortamı olarak sınıf	21	9	Akvaryum (1), beyaz bir çizgisiz kağıt (2), bilgisayar (1), bilgi dolu oyun bahçesi (1), bilgi merkezi (1), bilgi yuvası (1), bilim dünyası (1), bilim yuvası (1), deney laboratuvarı (1), deneyim (1), gözlem evi (1), hastane (1), kiraathane (1), kitap (1), medrese (1), müthiş beyinler (1), öğrenme öğretme dünyası (1), öğrenme merkezi (1), öğrenmenin bel kemiği (1), rehber (1).
Farklılıkları barındıran ortam olarak sınıf	62	28	Alışveriş merkezi (1), aşure (1), bahçe (2), cami (1), Campella'nın güneş ülkesi (1), çiçek dolu kavanoz (2), devlet (1), dünya (3), eğlence ortamı (1), etkinlik ve oyun alanı (1), film sahnesi (1), futbol sahası (3), gökkuşağı (1), gökyüzü (1), hayat (1), hayat ortamı (1), hayata hazırlık (2), hayatın kendisi (2), hayatın provası (1), hayat serüveninin başlangıcı (1), hayatın yeniden başlaması (1), hayvanat bahçesi (1), kamp (1), kuklalarla dolu bir koli (1), laboratuvar (3), lunapark (1), manav (2), meclis (1), mescit (1), meyve salatası (2), oda (1), orman (2), ortam (1), oyun alanı (1), öğrenci evi (1), pazar yeri (1), renkler (2), sanat ve kültür merkezi (1), sürü (1), şehirler (1), toplu yaşam ortamı (1), yaşamdan bir parça (1), yaşamın kendisi (1), yaşamın minyatürü (1), yeni ufuklar (1), uçsuz bir deniz (1), uzay (1), ülke (1)
Toplam	221	100	

Tablo 3 incelendiğinde aday öğretmenlerin oluşturduğu metaforların 97'si sevgi ve şefkat yuvası olarak sınıf, 41'i üretim yeri olarak sınıf, 21'i bilgi ortamı olarak sınıf, 62'si farklılıkları barındıran ortam olarak sınıf kategorilerinde yer almaktadır. Öğretmen adaylarının oluşturduğu metaforlar en çok sevgi, şefkat yuvası olarak sınıf kategorisinde onu sırayla farklılıkları barındıran ortam olarak sınıf, üretim yeri olarak sınıf ve bilgi ortamı olarak sınıf kategorileri izlemektedir.

Öğretmen adayları sınıfta öğretmen kavramına ilişkin 232 metafor üretmişlerdir. Elde edilen metaforlar Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Sınıfta Öğretmen Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforlar

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Ağabey	2	Diktatör	1	Lider	1
Ağaç	2	Doğa	1	Makinenin beyni	1
Aile	6	Doktor	2	Model	2
Aile büyüğü	2	Dost	1	Moderatör	1

Aile reisi	1	Ebeveyn	7	Mum	1
Ampul	1	Evin büyükleri	1	Nehir	1
Ana arı	1	Eğitici öğretici	2	Ordu komutanı	1
Anne	7	Eğitmen	1	Orkestra şefi	2
Anne-baba	45	Eğlenceli arkadaş	1	Otobüs şoförü	1
Anne babadan sonra kıymetli birey	1	Evde anne baba	1	Oyun arkadaşı rehber	1
Araştırmacı	1	Fidan	1	Padişah	1
Arazi sahibi	1	Gezideki rehber	1	Pencere	1
Arkadaş	4	Gül	1	Pilot	1
Baba	8	Güneş	4	Psikolog	1
Bahçe sahibi	1	Hakem	1	Pusula	2
Bahçenin en güzel çiçeği	1	Hakim	1	Rehber	19
Bahçıvan	12	Harita	1	Rol model	3
Balina	1	Hava-su	1	Seyyar satıcı	1
Beyin	2	Hem anne hem baba	1	Sınıfın ana taşı	1
Bilge biri	1	Her şeyin kontrol noktası	1	Sihirbaz	1
Bilgi dağıtıcı	1	Heykeltıraş	2	Su	1
Bilgi küpü	1	Işık	1	Sürü başı	1
Bilgili arkadaş	1	Kahraman	2	Teknik direktör	2
Bilim adamı/kadını/insanı	3	Kalem	1	Trafik polisi	1
Bir filmde başrol	1	Karanlıktaki ışık	1	Usta	2
Cumhurbaşkanı	1	Katılımcı	1	Yapboz	1
Çınar ağacı	1	Kılavuz	3	Yazar	1
Çiftçi	1	Kızilderili büyüğü	1	Yel değirmeni	1
Çoban	5	Kilit	1	Yol gösteren	7
Çocuk	1	Kitap	1	Yönetici	2
Danışman	2	Kraliçe arı	1	Yönetmen	1
Demirbaş	1	Kukla çubuğunun yarısı	1	Yönlendiren	2
Toplam					232

Tablo 4'de görüldüğü üzere sınıfta öğretmen kavramını öğretmen adayları en çok anne baba (45), rehber (19), bahçıvan (12), baba (8) ve ebeveyn (7) ile özdeşleştirmişlerdir. Elde edilen metaforlar dört kavramsal kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler; aile bireyi olarak öğretmen, şekillendiren öğretmen, öncü öğretmen, üreten öğretmen kategorileridir. Bu kategoriler Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5. Sınıfta Öğretmen Kavramına İlişkin Kavramsal Kategoriler, Üretilen Metafor ve Kişi Sayısı

Kavramsal Kategori	f	%	Üretilen metafor
Aile bireyi olarak öğretmen	91	39	Ağabey (2), aile (6), aile büyüğü (2), aile reisi (1), ana arı (1), anne (7), anne baba (45), anne babadan sonra kıymetli birey (1), arkadaş (4), baba (8), bilgili arkadaş (1), çocuk (1), dost (1) ebeveyn (7), eğlenceli arkadaş (1), evde anne baba olmak (1), evin büyükleri (1), hem anne hem baba (1).
Öncü öğretmen	75	33	Ampul (1), araştırmacı (1), balina (1), bilgi dağıtıcı (1), bir filmde başrol (1), cumhurbaşkanı (1), danışman (2), demirbaş (1), diktatör (1), eğitici öğretici (2), eğitmen (1), gezideki rehber (1), güneş (4), harita (1), ışık (1), kahraman (2), karanlıktaki ışık (1), kılavuz (3), kızilderili büyüğü (1), kraliçe arı (1), lider (1), makinenin beyni (1), model (2), moderatör (1), mum(1), ordu komutanı (1), orkestra şefi (2), oyun arkadaşı rehber (1), padişah (1), psikolog (1), pusula (2), rehber (19), rol model (3), seyyar satıcı (1), sınıfın ana taşı (1), yol gösteren (7),

Şekillendiren öğretmen	42	18	yönetici (2). Arazi sahibi (1), bahçe sahibi (1), bahçıvan (12), çoban (5), doktor (2), hakem (1), hakim (1), her şeyin kontrol noktası (1), heykeltıraş (2), kalem (1), kilit (1), kukla çubuğunun yarısı (1), otobüs şoförü (1), pilot (1), sihirbaz (1), sürü başı (1), teknik direktör (2), trafik polisi (1), usta (2), yapboz (1), yönetmen (1), yönlendiren (2).
Üreten öğretmen	24	10	Üreten öğretmen; ağaç (2), bahçenin en güzel çiçeği (1), beyin (2), bilim adamı/kadını/insanı (3), bilge biri (1), bilgi dağıtıcı (1), bilgi küpü (1), çınar ağacı (1), çiftçi (1), doğa (1), fidan (1), gül (1), hava-su (1), katılımcı (1), kitap (1), nehir (1), pencere (1), su (1), yazar (1), yel değirmeni (1).
Toplam	232	100	

Tablo 5 incelendiğinde aday öğretmenlerin oluşturduğu metaforların 91'i aile bireyi olarak öğretmen, 75'i öncü öğretmen, 42'si şekillendiren öğretmen, 24'ü üreten öğretmen kategorilerinde yer almaktadır. Öğretmen adaylarının oluşturduğu metaforlar en çok aile bireyi olarak öğretmen kategorisinde onu sırayla öncü öğretmen, üreten öğretmen ve şekillendiren öğretmen kategorileri izlemektedir.

Öğretmen adayları sınıfta öğrenci kavramına ilişkin 211 metafor üretmişlerdir. Elde edilen metaforlar Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Sınıfta Öğrenci Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforlar

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Aç bir insan	1	Çorak arazi	1	Kuş/kuşlar	2
Açlık çeken insan	1	Dağınık bir ev	1	Küçük bir kedi	1
Ağaç	4	Dedektif	1	Küçük Kızılderili	1
Aile	1	Demir	1	Küresteki kuş	1
Ailedeki anne baba	1	Dinleyici	1	Laboratuvarda deney yapan	1
Ailedeki çocuklar	4	Domino taşları	1	Mahsul	1
Aile bireyi/ferdi	3	Dost	1	Makine	1
Alıcı	3	Dünya	1	Meraklı ve bilgiye aç	1
Amele	1	Düşüncelerin dansı	1	Merdiven	1
Anahtar	1	Eğitim ve öğretime aç	1	Mermer	1
Anlaşılmayı bekleyen biri	1	Enerji dolu bir atom	1	Mevsim	1
Arkadaş	1	Eşya	1	Meyve	3
Askerler	1	Evin küçük çocuğu	1	Meyve veren ağaç	1
Ay	1	Evlad	9	Minik kuş	1
Ayna	1	Farklı bir insan	1	Mozaik	1
Ayrı bir dünya	1	Fırında pişmesi gereken kek	1	Mürettebat	1
Bahçedeki çiçekler	1	Fidan	4	Okunmayı bekleyen kitap	1
Bebek	2	Filiz	2	Olgunlaşmamış bir meyve	1
Beyaz çizgisiz kağıt	1	Filozof	1	Oyun arkadaşı	1
Beyin	1	Gelecek	2	Oyuncu	1
Bilgiye aç bir kişi/birey	6	Gemi	1	Öğrenmeye çalışan	1
Bilgiyi alan	1	Gül	2	Öğrenme motoru	1
Bilgi edinmeye çalışan	1	Gül bahçesi	1	Öğretmenin çocuğu	4
Bilgiye her an açık olma durumu	1	Hafıza kartı	1	Palyaço	1
Bilgiye ihtiyacı olan	1	Halk	2	Program	1
Bilgiye muhtaç biri	1	Ham bir madde	1	Puzzle'in parçası	1

Bilim adamı	1	Hamur	4	Renklerin oluşumu	1
Bilim adamına aday	1	Her şeye aç insan	1	Savunmasız birey	1
Bilmece	1	Herşeyi sorgulayan gözlemci	1	Sebze ve meyve	1
Bitki	5	Her şeyin başlangıcı	1	Sevdiklerini bekleyen birey	1
Bomba	1	Heykel	1	Sinema salonundaki izleyici	1
Boş bir CD	1	İşçi	2	Su	1
Boş HDD	2	İşlenmemiş madde	1	Sünger	1
Boş bir kitap sayfası	1	Japon balığı	1	Şehirdeki bireyler	1
Boş kumbara	2	Kardeş	3	Tarlaya ekilmiş tohum	3
Boş bir kutu	1	Karınca	1	Tomurcuk	1
Boş bir levha	1	Kaşif	1	Ütopik düşünen birey	1
Boş sayfa	2	Kayıt cihazı	1	Yabani	1
Boş tahta	1	Kedi yavrusu	1	Yaş bir ağaç	1
Canavar	1	Keşfedilmeyi bekleyen insan	1	Yazılmayı bekleyen kitap	1
Cristiano Ronaldo	1	Kız arkadaşı	1	Yemeğin ana malzemeleri	1
Çamur	1	Kitap	3	Yeni doğmuş bebek	1
Çekirge	1	Koyun	2	Yoğrulmayı bekleyen hamur	1
Çırak	2	Kukla	1	Yolunu kaybetmiş turist	1
Çiçek	20	Kukla çubuğunun alt kısmı	1		
Toplam					211

Tablo 6'da görüldüğü üzere sınıfta öğrenci kavramını öğretmen adayları en çok çiçek (20), evlat (9), bilgiye aç bir kişi/birey (6), bitki (5), ağaç (4), ailedeki çocuklar (4), fidan (4), hamur (4) ve öğretmenin çocuğu (4) ile özdeşleştirmişlerdir. Elde edilen metaforlar altı kavramsal kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler; üreten/gelişen bir varlık olarak öğrenci, öğrenen olarak öğrenci, aile bireyi olarak öğrenci, şekillenebilen bir varlık olarak öğrenci, korunmaya ihtiyacı olan bir varlık olarak öğrenci, farklılıkları barındıran bir varlık olarak öğrenci kategorileridir. Bu kategoriler Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7. Sınıfta Öğrenci Kavramına İlişkin Kavramsal Kategoriler, Üretilen Metafor ve Kişi Sayısı

Kavramsal Kategori	f	%	Üretilen Metafor
Üreten/gelişen bir varlık olarak öğrenci	68	32	Ağaç (4), amele (1), bahçedeki çiçekler (1), bebek (1), , bilim adamı (1), bilim adamına aday (1), bitki (5), Cristiano Ronaldo (1), çiçek (20), enerji dolu bir atom (1), fırında pişmesi gereken kek (1), fidan (4), filiz (2), filozof (1), gül (2), gül bahçesi (1), işçi (2), karınca (1), kuş/kuşlar (2), laboratuarda deney yapan kişi (1), makine (1), merdiven (1), meyve veren ağaç (1), olgunlaşmamış gelişmekte olan meyve (1), oyuncu (1), öğrenme motoru (1), program (1), tarlaya ekilmiş tohum (3), tomurcuk (1), yaş bir ağaç (1), yemeğin ana malzemeleri (1).
Şekillenebilen bir varlık olarak öğrenci	51	24	Askerler (1), ayna (1), beyaz çizgisiz kağıt (1), beyin (1), boş bir CD (1), boş bir kitap sayfası (1), boş bir levha (1), boş bir kutu (1), boş HDD (2), boş kumbara (2), boş sayfa (2), boş tahta (1), çamur (1), çiçek yetiştirmek (1), çorak arazi (1), dağınık bir ev (1), demir (1), eşya (1), gelecek (2), gemi (1), hamur (4), işlenmemiş madde (1), her şeyin başlangıcı (1), heykel (1), kitap (3), koyun (2), kukla (1), kukla çubuğunun alt kısmı (1), mahsul (1), mermer (1), meyve (3), okunmayı bekleyen kitap (1), puzzlein parçası (1), sebze ve meyve (1), su (1), yabani (1), yoğrulmayı bekleyen hamur (1), yolunu kaybetmiş turist (1) yazılmayı bekleyen kitap (1).
Öğrenen olarak öğrenci	36	17	Aç bir insan (1), açlık çeken insan (1), alıcı (3), anahtar (1), ay

				(1), bilgiye aç kişi/birey (6), bilgiyi alan (1), bilgi edinmeye çalışan (1), bilgiye her an açık olma durumu (1), bilgiye ihtiyacı olan (1), bilgiye muhtaç biri (1), boş bir mide (1), çekirge (1), çırak (2), dedektif (1), dinleyici (1), dünya (1), eğitim ve öğretime aç (1), hafıza kartı (1), her şeye aç bir insan (1), kartı (1), kaşif (1), kayıt cihazı (1), küçük kızılderi (1), meraklı ve bilgiye aç (1), öğrenmeye çalışan (1), sinema salonundaki izleyici (1), sünger (1).
Aile bireyi olarak öğrenci	32	15	Aile (1), ailedeki anne baba (1), ailedeki çocuklar (4), aile bireyi/ferdi (3), arkadaş (1), dost (1),evin küçük çocuğu (1), evlat (9), kardeş (3), mürettebat (1), oyun arkadaşı (1), öğretmenin çocuğu (4), palyaço (1), sevdiklerini bekleyen birey (1).	
Farklılıkları barındıran bir varlık olarak öğrenci	14	7	Ayrı bir dünya (1), bilmece (1), canavar (1), domino taşları (1), düşüncelerin dansı (1), farklı bir insan (1), halk (2), keşfedilmeyi bekleyen bir insan (1), mevsimler (1), mozaik (1), renklerin oluşumu (1), şehirdeki bireyler (1), ütöpik düşünen bireyler (1).	
Korunmaya ihtiyacı olan bir varlık olarak öğrenci	10	5	Anlaşılmayı bekleyen biri (1), bebek (1), savunmasız birey (1), Japon balığı (1), kedi yavrusu (1), kız arkadaş (1), küçük bir kedi (1), minik kuş (1), yeni doğan bebek (1), bomba (1).	
Toplam	221	100		

Tablo 7 incelendiğinde aday öğretmenlerin oluşturduğu metaforların 68'i üreten/gelişen bir varlık olarak öğrenci, 51'i şekillenebilen bir varlık olarak öğrenci, 36'sı öğrenen olarak öğrenci, 32'si aile bireyi olarak öğrenci, 14'ü farklılıkları barındıran bir varlık olarak öğrenci, 10'u korunmaya ihtiyacı olan bir varlık olarak öğrenci kategorilerinde yer almaktadır.

Öğretmen adaylarının öğrenim görmekte oldukları bölüm açısından sınıf kavramına ilişkin metaforlar tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Sınıf Kavramına İlişkin Metaforların Öğretmen Adaylarının Öğrenim Görmekte Oldukları Bölüme Göre Dağılımları

Program/Tema	SSYS		ÜYS		BOS		FBOS		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Okul Öncesi Öğrt.	16	%26,2	6	%9,8	9	%14,8	30	%49,2	61	%100
Fen Bilgisi Öğrt.	24	%48,0	13	%26,0	7	%14,0	6	%12,0	50	%100
Sosyal Bilgiler Öğrt.	23	%41,8	14	%25,5	2	%3,6	16	%29,1	55	%100
Resim Öğrt.	20	%66,7	4	%13,3	2	%6,7	4	%13,3	30	%100
BÖTE	14	%56,0	4	%16,0	1	%4,0	6	%24,0	25	%100
Toplam	97	%43,9	41	%18,6	21	%9,5	62	%28,1	221	%100

Pearson $X^2 = 37,556$, $n=221$, $df=12$, $p=0,000$

SSYS: Sevgi Şefkat Yuvası Olarak Sınıf; ÜYS: Üretim Yeri Olarak Sınıf; BOS: Bilgi Ortamı Olarak Sınıf; FBOS: Farklılıkları Barındıran Ortam Olarak Sınıf

Tablo 8'de yer alan sınıf kavramına ilişkin metaforlar incelendiğinde okul öncesi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının en çok *farklılıkları barındıran ortam olarak sınıf* kategorisinde metafor ürettikleri fen bilgisi, sosyal bilgiler, resim ve bilgisayar teknolojileri öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının ise *sevgi ve şefkat yuvası olarak sınıf* kategorisinde metafor ürettikleri görülmüştür. Sınıf kavramına ilişkin kullanılan metaforlar öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölüm açısından anlamlı bir farklılık göstermiştir ($p < 0.05$).

Sınıfta öğretmen kavramına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Sınıfta Öğretmen Kavramına İlişkin Metaforların Öğretmen Adaylarının Öğrenim Görmekte Oldukları Bölüme Göre Dağılımları

Program/Tema	ABOÖ		ŞÖ		ÖÖ		ÜÖ		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Okul Öncesi Öğrt.	20	%30,3	11	%16,7	31	%47,0	4	%6,1	66	%100
Fen Bilgisi Öğrt.	18	%31,3	9	%17,6	15	%29,4	9	%17,6	51	%100
Sosyal Bilgiler Öğrt.	26	%47,3	13	%23,6	11	%20,0	5	%9,1	55	%100
Resim Öğrt.	11	%35,5	4	%12,9	12	%38,7	4	%12,9	31	%100
BÖTE	16	%55,2	5	%17,2	6	%20,7	2	%6,9	29	%100
Toplam	91	%39,2	42	%18,1	75	%32,3	24	%10,3	232	%100

Pearson X² =19,041, N=232, df=12, $p=0,088$

ABOÖ: Aile Bireyi Olarak Öğretmen; ŞÖ: Şekillendiren Öğretmen; ÖÖ: Öncü Öğretmen; ÜÖ: Üreten Öğretmen

Tablo 9'da sınıfta öğretmen kavramına ilişkin metaforlar incelendiğinde öğretmen adaylarının öğrenim görmekte olduğu bölümler açısından anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır ($p > 0.05$). Okul öncesi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adayları ile resim öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adayları en çok *öncü öğretmen* kategorisinde metafor geliştirirken fen bilgisi öğretmenliği, sosyal bilgiler öğretmenliği, bilgisayar teknolojileri öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adayları en çok *aile bireyi olarak öğretmen* kategorisinde metafor üretmişlerdir.

Sınıfta öğrenci kavramına yönelik öğretmen adaylarının geliştirdikleri metaforlar Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Sınıfta Öğrenci Kavramına İlişkin Metaforların Öğretmen Adaylarının Öğrenim Görmekte Oldukları Bölüme Göre Dağılımları

Program/Tema	ÜGVÖ		ÖÖ		ABOÖ		ŞÖ		KİVÖ		FBVÖ		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%

Okul Öncesi Öğrt.	20	%31,1	17	%27,9	4	%6,6	12	%19,7	2	%3,3	7	%11,5	61	%100
Fen Bilgisi Öğrt.	17	%36,2	7	%14,9	8	%17,0	9	%19,1	3	%6,4	3	%6,4	47	%100
Sosyal Bilgiler Öğrt.	15	%29,4	6	%11,8	8	%15,7	17	%33,3	2	%3,9	3	%5,9	51	%100
Resim Öğrt.	11	%34,4	4	%12,5	8	%25	6	%18,8	2	%6,3	1	%3,1	32	%100
BÖTE	6	%30,0	2	%10,0	4	%20,0	7	%35,0	1	%5,0	0	%0	20	%100
Toplam	68	%32,2	36	%17,1	32	%15,2	51	%24,2	10	%4,7	14	%6,6	211	%100

Pearson X² =21,041, N=211, df=20, p=0,395

ÜGVÖ: Üreten Gelişen Bir Varlık Olarak Öğrenci; ÖÖ: Öğrenen Olarak Öğrenci; ABOÖ: Aile Bireyi Olarak Öğrenci; ŞÖ: Şekillenebilen Bir Varlık Olarak Öğrenci; KİVÖ: Korunmaya İhtiyacı Olan Bir Varlık Olarak Öğrenci; FBVÖ: Farklılıkları Barındıran Bir Varlık Olarak Öğrenci

Tablo 10'da görüldüğü üzere sınıfta öğrenci kavramına ilişkin metaforlar incelendiğinde öğretmen adaylarının öğrenim görmekte olduğu bölümler açısından anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır ($p>0.05$). Okul öncesi öğretmenliği, fen bilgisi öğretmenliği ve resim öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adayları sınıfta öğrenci kavramına ilişkin en çok *üreten gelişen bir varlık olarak öğrenci* kategorisinde metafor üretirken sosyal bilgiler öğretmenliği ve bilgisayar teknolojileri öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adayları en çok *şekillendiren öğretmen kategorisinde* metafor geliştirmişlerdir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada sınıf, sınıfta öğretmen ve sınıfta öğrenci kavramlarının öğretmen adayları tarafından nasıl algılandığı belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada öğretmen adayları sınıf kavramına yönelik 221 geçerli metafor üretmişlerdir. Öğretmen adaylarının sınıfa ilişkin en çok kullandıkları metaforlar; ev, aile, bahçe şeklindedir. Sınıf kavramına ilişkin metaforlar dört kategoride toplanmıştır. Öğretmen adayları en çok *sevgi şefkat yuvası olarak sınıf* kategorisinde en az ise *bilgi yuvası olarak sınıf* kategorisinde metafor üretmişlerdir. Sevgi eğitimin itici gücü olarak yararlanılması gereken önemli bir husustur (Oktay, 2016; Ulus, 2017). Temelinde sevgi olan bir eğitim öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. Bununla birlikte öğretmen tarafından sevgi gören çocuğun eğitimi daha kolay hale gelmekte, başarısı da buna paralel olarak artmaktadır (Howes & Ponciano, 2000). Okullar ve sınıflar öğretmenler için nasıl algılanıyorsa bu algı sınıftaki öğrencilere de aynı şekilde yansıtılabilmektedir. Öğretmen öğrenciye sevgi gösterdiğinde şefkatle davrandığında öğrenciler kendilerini okullarının bir parçası gibi hissedebilmekte, öğretmenleri ile daha iyi iletişim kurabilmektedirler (Bredenkamp & Copple, 1997; Hamre & Pianta, 2001; Pianta & Stuhlman, 2004; Sabol & Pianta, 2012). Bu bağlamda öğretmen adaylarının çoğunluğunun sınıf kavramına yönelik geliştirdiği sevgi şefkat yuvası olarak sınıf metaforu öğretmenlerin sınıfa ilişkin olumlu yargı besledikleri şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmen adayları sınıfta öğretmen kavramına ilişkin 232 geçerli metafor üretmişlerdir. Öğretmen adayları sınıfta öğretmeni en çok anne-baba, rehber, bahçıvana benzetmişlerdir. Sınıfta öğretmene yönelik geliştirilen metaforlar aile bireyi olarak öğretmen, şekillendiren öğretmen, öncü öğretmen ve üreten öğretmen kategorilerinde birleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının geliştirdikleri metaforlar en çok *aile bireyi olarak öğretmen* kategorisinde birleşmiştir. Öğretmen adaylarının sınıfta öğretmen kavramına ilişkin en az geliştirdikleri metaforlar ise *üreten öğretmen* kategorisine aittir. Alan yazında yer alan çeşitli araştırmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır (Sezen-Gültekin & Gür-Erdoğan, 2016). Ertürk (2017) tarafından ilköğretim öğrencileriyle yapılan araştırma sonucunda öğrenciler de öğretmene yönelik en çok anne baba benzetmesi yapmışlardır. Öte yandan Turan, Yıldırım ve Tıkman (2016) tarafından öğretmen adayları ile yapılan çalışmada öğretmene ilişkin geliştirilen metaforlar en çok yol gösterici öğretmen kategorisinde iken Koç (2014) ve Şaban, Koçbeker ve Saban (2006) tarafından öğretmen adayları ile yapılan çalışmada öğretmene ilişkin geliştirilen metaforlar en çok bilgi kaynağı olarak öğretmen kategorisinde yer almıştır. Yıldızlı, Acar-Erdol, Baştuğ ve Bayram (2018) tarafından Türkiye’de öğretmenler üzerine yapılan metafor çalışmalarının meta-sentezi çalışmasında ise öğretmen adaylarının öğretmeni en çok bilgi kaynağı-bilgiyi ileten, geliştiren-şekil veren ve yol gösteren olarak tanımladıklarını bulmuşlardır. Bu çalışmada öğretmen adaylarının öğretmeni “*aile bireyi olarak*” tanımlamaları ise kültürel farklılıklar ya da geçmiş yaşantılardan kaynaklı olabilir.

Öğretmen adayları sınıfta öğrenci kavramına ilişkin 221 geçerli metafor üretmişlerdir. Sınıfta öğrenciye yönelik en çok çiçek, evlat, bilgiye aç birey metaforları kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının sınıfta öğrenciye yönelik geliştirdikleri metaforlar en fazla üreten/gelişen bir varlık olarak öğrenci kategorisinde en az ise korunmaya ihtiyacı olan bir varlık olarak öğrenci kategorisinde yer almıştır. Okula gelişmek ve yetişmek için gelen öğrencilere okulda hayatları boyunca ihtiyaçları olacağına inanılan bilgi ve beceriler kazandırılmaya çalışılır ve onların toplumun istediği bir birey hâline dönüştürülmesi sağlanır (Cerit, 2008). Nitekim çağdaş eğitim anlayışı da öğrencinin öğretim sürecine katılımını öngörmektedir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının öğrencilere ilişkin geliştirdikleri metaforların çoğunun gelişen/üreten bir varlık olarak öğrenci kategorisinde olması öğrencileri öğretim sürecinde etkin birer unsur olarak gördükleri, çağdaş eğitim anlayışını benimsedikleri anlamına gelebilir. Saban (2009) tarafından yapılan çalışmada da benzer bulguya

rastlanmıştır. Söz konusu çalışmada da öğretmen adayları öğrenciye ilişkin en çok *gelişen bir varlık olarak öğrenci* kategorisinde metafor üretmişlerdir.

Araştırmada öğretmen adaylarının sınıf, sınıfta öğretmen ve sınıfta öğrenci kavramlarına ilişkin geliştirdikleri metaforlar öğrenim gördükleri programlara göre karşılaştırıldığında sınıfta öğretmen ($p: 0,088$) ve sınıfta öğrenci ($p: 0,395$) kavramlarına ilişkin geliştirdikleri metaforların anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu durum öğretmen adaylarının, bölüm farkı gözetmeksizin, öğretmeni ve öğrenciyi sınıfta ortak bir şekilde tanımladıkları şeklinde ifade edilebilir. Buna karşın sınıfa ilişkin geliştirilen metaforlar açısından anlamlı bir farklılık ($p: 0,000$) tespit edilmiştir. Buna göre Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının belirlediği metaforlar en çok *farklılıkları barındıran bir ortam olarak sınıf* şeklinde iken Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Türkçe öğretmenliği ile BÖTE programlarında öğrenim gören öğretmen adaylarının belirlediği metaforlar en çok *sevgi şefkat yuvası olarak sınıf* şeklindedir. Bu farklılığı açıklayan her bölüm için ayrı durumlar olabilir. Bunlardan biri Okul Öncesi Öğretmenliği öğretmen adaylarının aldıkları hizmet öncesi eğitimle ilişkili olabilir. Bu bölümde okutulan derslerin çeşitliliği, derslerde sıklıkla gelişimsel farklılıkların vurgulanması ve son olarak yine derslerde farklı uygulama örneklerine yer veriliyor olması ve öğretmen adaylarından bunların istenilmesi, sınıf içi farklılıkların görülmesi ve kabul edilmesi gerekliliğinin önemliliğini arz etmektedir. 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı (MEB[Milli Eğitim Bakanlığı], 2013) incelendiğinde programın gelişimsel, eklektik ve sarmal olduğu görülmektedir. Buna ek olarak, her çocuğun ayrı bir birey ve özel olduğu vurgulanmakta; eğitim ortamlarının zengin ve uyarıcı şekilde düzenlenmesi gerekliliğine değinilmekte ve bir gün içerisinde farklı etkinliklere yer verilmesinin altı çizilmektedir. Ayrıca, yaratıcılığın ön planda tutulmasının yanı sıra çok yönlü değerlendirme yöntemlerinin kullanılması gerekliliği belirtilmektedir. Programla benzer şekilde yürütülen derslerin, okul öncesi öğretmen adaylarıyla *farklılıkları barındıran bir ortam olarak sınıf* vurgusuyla işlendiği düşünülebilir. Her bölüm için ayrı olabilecek diğer bir durum ise hem öğretmen adaylarının geçmiş eğitim yaşantılarından hem aldıkları hizmet içi eğitimden hem de aldıkları hizmet öncesi eğitim program içeriklerinden kaynaklı olabilir. İlgili alan yazına bakıldığında, Levine (2005)'in yaptığı çalışmada, Fen Bilgisi Öğretmenliği öğretmen adayları ve Temel Eğitim Bölümü öğretmen adaylarının sınıfı çoğunlukla farklılıkları barındıran ortam ve üretim yeri olarak gördüklerini ortaya koymuştur. Bu bulgular ışığında ve Okul Öncesi Öğretmenliği programının Temel Eğitim Bölümünün bir

programı olduğu düşünüldüğünde, elde edilen sonuçların uyumlu olduğu göze çarpmaktadır. Her iki çalışmada da temel eğitim düzeyi öğretmen adaylarının, sınıfı, “*farklılıkları barındıran ortam*” olarak görüyor olmaları öğretmen adaylarının “geçmiş yaşantıları, şu anki düşünceleri ve geleceğe ilişkin umutları”nın yansımaları olarak değerlendirilebilir. Öğretmen eğitimi süreci boyunca öğretmen adayı-öğretim elemanı arasında kurulan etkileşimin onların öğretmenlik mesleğine ilişkin yeni düşünceler geliştirmelerine zemin hazırladığı ve böylece, ürettikleri metaforların onların sınıfa ilişkin hem geçmiş hem şimdiki hem de gelecekteki bakış açılarını yansıttığı kabul edildiğinde Temel Eğitim alanındaki öğretmen adaylarında sınıf ortamının farklılıkları barındırma özelliğinin ön plana çıkması önemli bir bulgudur.

Metaforların olmak istediğimiz ya da olmaktan korktuğumuz, olduğumuz ya da olmaktan kaçtığımız ve hatta olabileceğimiz kişiyi gösterdiği düşünüldüğünde çalışma sonuçlarının öğretmen adaylarının sınıf, sınıfta öğretmen ve sınıfta öğrenciye ilişkin farklı bakış açılarını vurguladığı görülmektedir. Bu araştırma sonuçlarına dayalı olarak öğretmen yetiştirme programlarında uygulama ağırlıklı derslerin artırılması; metafor çalışmalarının nitel desen kullanarak derinlemesine incelenmesi; eylem araştırması aracılığıyla süreç içerisinde elde edilecek çoklu verilerin değerlendirilmesi; öğretmen ya da öğretmen adaylarıyla otobiyografi yazımı (autobiographical writing) çalışmaları yapılması; farklı gruplarla (öğretmenler, öğrenciler, yöneticiler, vb.) bu tür çalışmaların yürütülmesi; sınıf-içi uygulama olarak yapılan metafor çalışmasının öğretmenlik uygulaması sırasında sınıfta yapılması; sınıf bazında karşılaştırmalar yapılması; Türkiye’deki üniversitelerden geniş katılımlı bir örneklem grubuyla çalışılan çalışmalar organize edilmesi ve farklı yerleşim yerlerindeki öğretmen, öğrenci ya da yöneticilerin görüşlerinin karşılaştırılması önerilebilir.

Makalenin Bilimdeki Konumu

Eğitim Bilimleri

Makalenin Bilimdeki Özgünlüğü

Öğretmenlik mesleğini seçmiş öğretmen adaylarının, bu mesleği nitelikli bir şekilde yerine getirmelerinde eğitim öğretim sürecinde yer alan kavramlara yönelik algıları da önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıf, sınıfta öğretmen ve sınıfta öğrenci kavramlarına yönelik algılarının belirlenmesinin eğitim öğretim sürecine yönelik bakış açılarını ortaya çıkarmada önemli etkisi olacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Akyol, C. (2017). Metaforların kullanım alanları ve faydaları. B. Kılcan (Ed.), *Metafor ve eğitimde metaforik çalışmalar için bir uygulama rehberi* içinde (s. 51-92). Ankara: Pegem Akademi.
- Bahar-Güner, Ö., Tunca, N., Alkın-Şahin, S., & Oğuz, A. (2015). Öğretmen adaylarının öğretmen eğitimcisine ilişkin metaforik algıları. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5(4), 419-444. Doi: <http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2015.023>.
- Balcı, A. (1999). *Metaphorical images of school: School perceptions of students, teachers, and parents from four selected schools (in Ankara)* (Yayımlanmamış doktora tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bredenkamp, S. & Copple, C. (1997). *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs*. NAEYC: Washington, DC., A.B.D.
- Can, N. (2013). *Öğretmen liderliği*. Ankara: Pegem Akademi.
- Casebeer, D. (2015). Mapping preservice teachers' metaphors of teaching and learning. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 12(3), 13-23.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/256303>
- Ertürk, R. (2017). İlkokul öğrencilerinin “öğretmen” kavramına ilişkin metaforik algıları. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(3), 1-15. Doi: 10.19160/ijer.285232
- Güneş, F. (2014). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Hamre, B. K. & Pianta, R. C. (2001). Early teacher-child relationships and the trajectory of children's school outcomes through eighth grade. *Child Development*, 72(2), 625-638. Erişim adresi: <http://www.jstor.org/stable/1132418>
- Howes, C. & Ponciano, L. (2000). Child Care. Jaipaul L. Roopnarine & James E. Johnson (Ed.). *Approaches to early childhood education* içinde (s.39-53). New Jersey-Ohio, A.B.D.: Merrill Prentice Hall.
- Kalyoncu, R. (2013). Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının “öğretmenlik” kavramına ilişkin metaforları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 471-484. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/19549/208424>

- Kılıç, A. & Saruhan, H. (2006). Teknik eğitim fakültesi öğretmen adaylarının öğretmenlik becerileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, 407-417. Erişim adresi: <http://dergisosyalbil.selcuk.edu.tr/susbed/article/view/537/517>
- Kıral, Y. (2015). Öğretmen adaylarının algılarına göre öğretmen metaforları. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 57-65. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aduefebder/issue/33899/375286>
- Koç, E. S. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleği kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(15), 47-72. Doi: 10.17679/iuefd.79408
- Levine, P. M. (2005). Metaphors and images of classrooms. *Kappa Delta Pi Record*, 41(4), 172-175. Erişim adresi: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ724893.pdf>
- MEB (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: MEB Basımevi.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev. Ed.: S. Turan). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (2016). *Nitel veri analizi: Genişletilmiş bir kaynak kitap*. (Çev. Ed.: S. Akbaba Altun ve A. Ersoy). Ankara: Pegem Akademi.
- Nikitina, L. ve Furuoka, F. (2008). Measuring metaphors: A factor analysis of students' conceptions of language teachers. *Metaphoric.de*, 15, 161-180. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/profile/Fumitaka_Furuoka/publication/229047756_Measuring_Metaphors_A_Factor_Analysis_of_Students'_Conceptions_of_Language_Teachers/links/0912f5114a1895ed4a000000.pdf
- Oktay, A. (2016). Türkiye'de okul öncesi eğitim, öğretmen ve öğretmen yetiştirme. Rengin Zembat (Ed.), *Okul Öncesi Eğitime Giriş* içinde (29-50). Ankara: Hedef CS.
- Özdemir, M. S. (2012). Eğitim programı kavramına ilişkin öğretmen adaylarının metaforik algıları. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 5(3), 369-393. Erişim adresi: <https://keg.aku.edu.tr/arsiv/c5s3/c5s3m7.pdf>
- Pianta, R. C. & Stuhlman, M. W. (2004). Teacher-child relationships and children's success in the first years of school. *School Psychology Review*, 33(3), 444-458. Doi: <https://doi.org/10.1080/02796015.2004.12086261>
- Polat, S. Apak, Ö. & Akdağ, M. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının akademisyen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim*

Fakültesi Dergisi, 14(2), 57-78. Erişim adresi:

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/92207>

Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının “öğretmen” kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.

Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26128/275216>

Saban, A. (2009, Bahar). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326. Erişim adresi:

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/256272>

Sabol, T. J. ve Pianta, R. C. (2012) Recent trends in research on teacher–child relationships.

Attachment & Human Development, 14(3), 213-231. Doi:

10.1080/14616734.2012.672262

Sezen-Gültekin, G. & Gür-Erdoğan, D. (2016). Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetiminde liderlik, öğretmen ve öğrenci kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *International Journal of Social Sciences*, 53, 433-446. Doi:

<http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2017.1931>

Shaw, D. M. & Mahlios, M. (2011). Literacy metaphors of pre-service teachers: do they change after instruction? Which metaphors are stable? How do they connect to theories? *Journal of Education for Teaching*, 37(1), 77-92.

Şaban, A., Koçbeker, B. N. & Saban, A. (2006). An investigation of the concept of teacher among prospective teachers through metaphor analysis. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 509-522. Erişim adresi:

<https://web.a.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=a84dc0d0-5bb5-495f-87fd-8b407638534f%40sessionmgr4007>

Şentürk, H. ve Oral, B. (2008). Türkiye’de sınıf yönetimi ile ilgili yapılan bazı araştırmaların değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 1-13. Erişim adresi:

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/esosder/issue/6140/82377>

Tortop, H. S. (2013). Öğretmen adaylarının üniversite hocası hakkındaki metaforları ve bir değerlendirme aracı olarak metafor. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(2), 153-160.

Doi: 10.5961/jhes.2013.070

Turan, M., Yıldırım, E. ve Tıkman, (2016). Öğretmen adaylarının eğitim ve bazı temel kavramlara ilişkin metaforik algıları, *Education Sciences (NWSAES)*, 11(4), 217-242.

Doi: <http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2016.11.4.1C0663>

- Türk Dil Kurumu (2018). Türk Dil Kurumu Sözlüğü Sınıf Kavramı, <https://sozluk.gov.tr/?kelime=S%C4%B1n%C4%B1f>. (Erişim tarihi: 19.12.2019).
- Uğurlu, C.T. (2016). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ulus, L. (2017). Okul öncesi öğretmeni. Zarife Seçer (Ed.), *Okul Öncesi Eğitime Giriş* içinde (s.137-162). Ankara: Eğiten.
- Yalçın-Wells, Ş. (2015). Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmen ve sanatçı algısına ilişkin metafor analizi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 160-175. Erişim adresi: <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/673-published.pdf>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldızlı, H., Acar-Erdol, T., Baştuğ, M. ve Bayram, K. (2018). Türkiye’de öğretmen kavramı üzerine yapılan metafor araştırmalarına yönelik bir meta-sentez çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 43(193), 1-43. Doi: <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2018.7220>
- Yılmaz, F. , Göçen, S. & Yılmaz, F. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algıları: bir metaforik çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 151-164. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mersinefd/issue/17382/181569>

Extended Summary

Metaphorical Perceptions of Pre-service Teachers on Class, Teacher at the Class and Student at the Class Concepts

Problem Statement

Classroom, which is the smallest unit of the education system, contains many characters. Teachers and students come together in the classroom and carry out the educational process with interaction. Students spend most of their time in the classroom and their experiences with teachers and the environment can affect all their learning outcomes.

Teachers have important roles in active and effective realization of educational activities in classrooms. Teacher is the basic element of teaching-learning process. S/he has continuous interaction with student; is responsible for the application of educational program; has responsibility to provide desired behavior in the educational environment; should manage teaching; and should evaluate both the teaching process and student (Kılıç & Saruhan, 2005; Oktay, 2016).

The educational institutions and their employees have important duties and responsibilities in preparing individuals and organizations that have a quality awareness and the philosophy of education in forming an information society. One duty is educating teachers who love their profession and students, focus on success, and include student-centered educational activities (Can, 2013). Pre-service teachers' perceptions about educational process concepts gain importance as well. In this context, it is considered that determining perceptions of prospective teachers about classroom, teacher in the classroom and student in the classroom concepts will have a significant effect on revealing their perspectives towards educational process. With this in mind, in this study, it was aimed to determine and compare the pre-service teachers' perceptions of "classroom", "teacher in classroom" and "student in classroom" by means of metaphors.

Purpose of the Study

To this end, the following research questions were sought to be answered by current study:

1. What metaphors do pre-service teacher candidates studying at Computer and Instructional Technology Teacher Education, Science Teacher Education, Preschool Teacher Education, Art Teacher Education and Social Studies Teacher Education departments produce about classroom, teacher in the classroom and student in the classroom concepts?
2. Under which conceptual categories are the metaphors produced by pre-service teachers, who are studying at Computer and Instructional Technology Teacher Education, Science Teacher Education, Preschool Teacher Education, Art Teacher Education and Social Studies Teacher Education departments, about classroom, teacher in the classroom and student in the classroom concepts?
3. How do pre-service teacher candidates studying at Computer and Instructional Technology Teacher Education, Science Teacher Education, Preschool Teacher Education, Art Teacher Education and Social Studies Teacher Education departments differ in terms of the metaphors they produced?

Method

The research is carried out by screening model. The study was conducted with voluntary participation of 248 junior and senior pre-service teacher candidates from different disciplines (73 from Preschool Education, 58 from Social Studies, 54 from Science Education, 32 from Computer and Instructional Technology Education and 31 from Art Teacher Education departments) studying at a university located in a metropolitan city in the Eastern Anatolia Region. In order to determine pre-service teachers' metaphorical perceptions about classroom, teacher in classroom and student in classroom, sentences with blank expressions were asked to be completed. Content analysis technique was used to analyze data. The percentage of inter coder agreement for the classroom was 97%, for the teacher in the classroom was 99%, and for the student in the classroom was 98%. Conceptual categories were transferred to statistical package program and chi-square test was used.

Findings and Discussion

Data were classified under three headings; namely classroom, teacher in the classroom and student in the classroom. For classroom heading, prospective teachers produced 221 metaphors. In addition, four conceptual categories were formed under this heading. These

categories were classroom as love and compassion slot (CLCS) with 97 metaphors; classroom as the environment for differences (CAED) with 62 metaphors; classroom as a place of production (CAPP) with 41 metaphors; and classroom as an information environment (CAIE) with 21 metaphors. As seen, the mostly emphasized metaphors were grouped under Classroom as love and compassion slot category.

For teacher in the classroom heading, pre-service teachers produced 232 metaphors. Four conceptual categories were emerged. They were teacher as a family member (TAFM) with 91 metaphors; leading teacher (LT) with 75 metaphors; producing teacher (PT) with 24 metaphors; and shaping teacher (ST) with 21 metaphors. The mostly emphasized metaphors were grouped under teacher as a family member category.

For student in the classroom heading, participant pre-service teachers produced 211 metaphors. Six conceptual categories were emerged from the data. These categories with incidence were student as a producing/developing entity (SPDE) by 68 times; student as a formable entity (SAFE) by 51 times; student as a learner (SL) by 36 times; student as a family member (SAFM) by 32 times; student as an entity with differences (SAED) by 14 times; and student as an asset in need of protection (SAAP) by 10 times. Results for the last heading showed that in relation to mostly repetitive category, pre-service teachers accepted students in the classroom as a producing/developing entity.

After statistical analysis, it was seen that the metaphors used for classroom concept showed a significant difference in terms of departments ($p=0,088$). Preservice teachers who studied at Preschool Teacher Education department produced most metaphors in classroom as the environment for differences (CAED) category where preservice teachers who studied at Computer and Instructional Technology Teacher Education, Science Teacher Education, Art Teacher Education and Social Studies Teacher Education departments mostly produced metaphors in classroom as love and compassion slot (CLCS) category. However, for the other two concepts there were measured no statistically significant results in terms of the departments ($p> 0.05$).

Conclusion and Recommendations

Considering that the metaphors show the person we want to be or fear to be, we are, or even avoid, results of current study might emphasize different conceptual perspectives of pre-

service teachers about classroom, teacher and student. Based on the results of current research, following suggestions can be made: increasing practice-oriented courses in teacher training programs; conducting in-depth metaphor analysis using qualitative design; evaluation of multiple data to be obtained through action research; autobiographical writing with teacher or prospective teachers; conducting such studies with different groups (teachers, students, administrators, etc.); conducting metaphor study as a classroom practice during teaching; classroom-based comparisons; to organize studies with broad participation from different universities; and to compare opinions of students, teachers or administrators in different places.

Keywords: *Classroom, teacher in the classroom, student in the classroom, metaphor.*